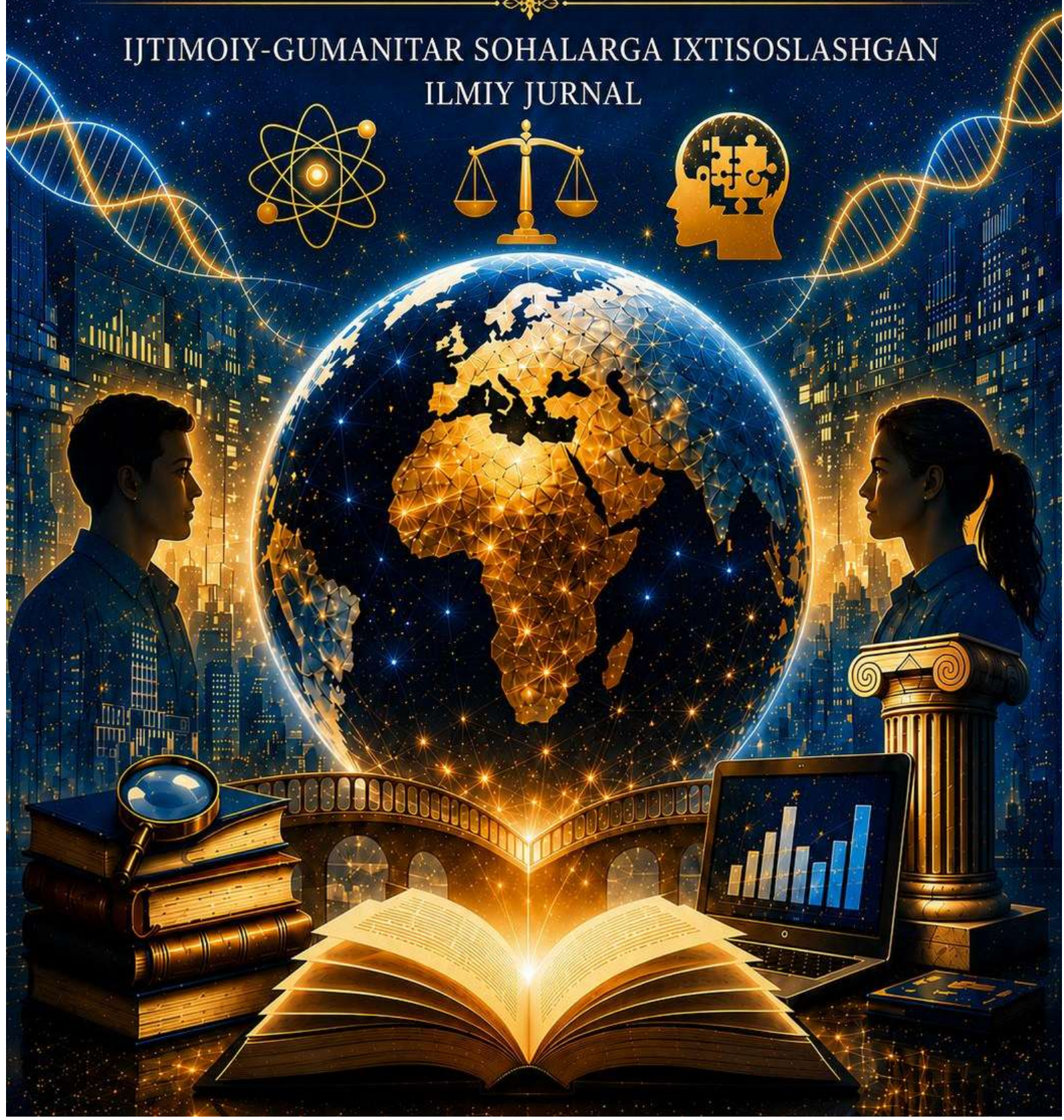
№2 2026

ISSN-L: 3093-9240

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR

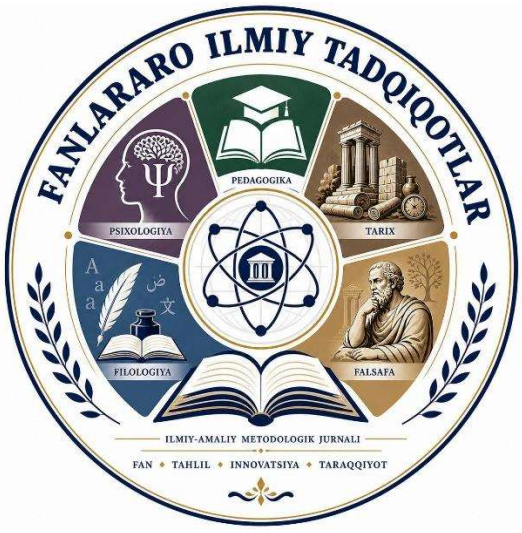
IJTIMOIY-GUMANITAR SOHALARGA IXTISOSLASHGAN ILMIY JURNAL

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR
ilmiy-amaliy metodologik jurnal

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
научно-практический и методологический журнал

INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH
scientific-practical and methodological journal

№2 2026

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-may sanasida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilib, 1564147-sonli rasmiy guvohnoma asosida faoliyat yuritadi.

BOSH MUHARRIR:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI
Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich
psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

TAHRIRIYAT KENGASHI:
Rejep Uzyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Blinova Ye.E. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Abdullayeva B.S. – pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Ibragimova G.N. – pedagogika fanlari doktori, professor
Mamurov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Filippova O.G. – pedagogika fanlari doktori, professor (Rossiya)
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari doktori(DSc), professor
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Umarova N.Sh. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ismoilova N.Z. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Abdullayeva D.U. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Atabayeva N.B. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Jabborov X.X. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Akramov M.R. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Tuychieva S.M. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Gadoyeva M.I. – filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Rasulov Z.I. – filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Qurbonboyev A.N. – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Taniyeva G. M. – tarix fanlari doktori, professor
Davlatova S.T. – tarix fanlari doktori, professor
Qurbonova M. B. – tarix fanlari nomzodi, professor
Turdiyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Maxmudova D.A. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldashev S.R. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Botirova D.B. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Alimova Ye.G. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Джексембаева Г.С. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) (Qozog‘iston)
Jalilov N.A.– pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Vahobov A.A. – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Raxmatova M.M. – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xalilova R.R. – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Bobojonov Sh.U. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sharipov Sh.F. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bo‘tayev J.Sh. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bobojonova F. X. – tarix fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:
Xayitov Xayotjon Xikmat o‘g‘li

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
Ашуров Рамзидин Рамазонович
доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА
Исматуллоев Абдулло Насруллоевич
доктор философии (PhD) по психологическим наукам

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ
Реджеп Узюрек - доктор психологических наук, профессор (Турция)
Блинова Е.Е. - доктор психологических наук, профессор (Россия)
Стоюхина Н.Ю. - кандидат психологических наук, доцент (Россия)
Абдуллаева Б.С. - доктор педагогических наук (DSc), профессор
Ибрагимова Г.Н. - доктор педагогических наук, профессор
Мамуров Б.Б. - доктор педагогических наук, профессор
Филиппова О.Г. - доктор педагогических наук, профессор (Россия)
Мирзаева Ф.О. - доктор педагогических наук (DSc), профессор
Бафаев М.М. - доктор психологических наук (DSc), доцент
Умарова Н.Ш. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Исмоилова Н.З. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Абдуллаева Д.У. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Атабаева Н.Б. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Джабборов Х.Х. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Акрамов М.Р. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Туйчиева С.М. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Гадоева М.И. - доктор филологических наук (DSc), профессор
Расулов З.И. - доктор филологических наук (DSc), профессор
Курбанбоев А.Н. - доктор психологических наук (DSc), доцент
Таниева Г.М. - доктор исторических наук, профессор
Давлатова С.Т. - доктор исторических наук, профессор
Курбанова М.Б. - кандидат исторических наук, профессор
Турдиев Б. - доктор философских наук, профессор
Махмудова Д.А. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Юлдашев С.Р. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Ботирова Д.Б. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Алимова Е.Г. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Джексембаева Г.С. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам (Казахстан)
Жалилов Н.А. - доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Вахобов А.А. - доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Рахматова М.М. - доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Халилова Р.Р. - доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Бобожонов Ш.У. - доктор философии (PhD) по историческим наукам, доцент
Шарипов Ш.Ф. - доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бутаев Ж.Ш. - доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бобожонова Ф.Х. - кандидат исторических наук, доцент

Ответственный редактор
Хайитов Хаётжон Хикмат угли

EDITOR-IN-CHIEF
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF
Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich
Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences

EDITORIAL BOARD
Rejep Uzyurek - Doctor of Psychological Sciences, Professor (Türkiye)
Blinova Ye.E. - Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyukhina N.Yu. - Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor (Russia)
Abdullaeva B.S. - Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Ibragimova G.N. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Mamurov B.B. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Filippova O.G. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Russia)
Mirzaeva F.O. - Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Bafaev M.M. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor
Umarova N.Sh. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Ismoilova N.Z. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Abdullaeva D.U. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Atabayva N.B. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Jabborov Kh. Kh. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Akramov M.R. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Tuychieva S.M. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Gadoeva M.I. - Doctor of Philological Sciences (DSc), Professor
Rasulov Z.I. - Doctor of Philological Sciences (DSc), Professor
Qurbonboev A.N. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor
Tanieva G.M. - Doctor of Historical Sciences, Professor
Davlatova S.T. - Doctor of Historical Sciences, Professor
Kurbonova M.B. - Candidate of Historical Sciences, Professor
Turdiev B. - Doctor of Philosophy Sciences, Professor
Makhmudova D.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Yuldashev S.R. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Botirova D.B. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Alimova Ye.G. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Dzheksembayeva G.S. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences (Kazakhstan)
Jalilov N.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Vahobov A.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Raxmatova M.M. - Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Khalilova R.R. - Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Bobojonov Sh.U. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences, Associate Professor
Sharipov Sh.F. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences
Butayev J.Sh. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences
Bobojonova F.X. - Candidate of Historical Sciences, Associate Professor

Managing Editor
Xayitov Xayotjon Xikmat ugli

YOSHLAR HUQUQIY ONGINI SHAKLLANTIRISH – HUQUQIY NIGILIZMGA QARSHI KURASHNING USTUVOR OMILI

Turdiyev Bexruz Sobirovich
Buxoro davlat universiteti Tarix va yuridik fakulteti Ijtimoiy-siyosiy fanlar kafedrasi professori, f.f.d. (DSc)
b.s.turdiev@buxdu.uz

Annotatsiya. Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasida yoshlar orasida huquqiy nigilizmning oldini olishning ustuvor yo‘nalishlari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilingan. Huquqiy madaniyatni yuksaltirish demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini barpo etishning muhim sharti sifatida asoslab berilgan. Muammo sakkizta ustuvor yo‘nalish, jumladan, oilada huquqiy tarbiya, mahalla institutining roli, ta’lim muassasalarida huquqiy savodxonlikni oshirish, davlat xizmatchilarining huquqiy madaniyatini rivojlantirish, aholining barcha qatlamlarini qamrab olish, huquqiy targ‘ibotning innovatsion usullarini joriy etish, ommaviy axborot vositalarining imkoniyatlaridan foydalanish hamda yuridik ta’limni takomillashtirish doirasida yoritilgan. Tadqiqotda normativ-huquqiy hujjatlar va statistik ma’lumotlar asosida huquqiy nigilizmni bosqichma-bosqich bartaraf etishning asosiy yo‘llari va mexanizmlari umumlashtirilgan.

Kalit so‘zlar: huquqiy nigilizm, huquqiy madaniyat, huquqiy ong, yoshlar, huquqiy tarbiya, huquqiy savodxonlik, demokratik huquqiy davlat, fuqarolik jamiyati.

Аннотация. В данной статье проведён научно-теоретический анализ приоритетных направлений профилактики правового нигилизма среди молодёжи Республики Узбекистан. Повышение уровня правовой культуры рассматривается как необходимое условие построения демократического правового государства и гражданского общества. Проблема исследуется в рамках восьми приоритетных направлений, включая правовое воспитание в семье, роль института махалли, повышение правовой грамотности в образовательных учреждениях, развитие правовой культуры государственных служащих, охват всех слоёв населения, внедрение инновационных методов правового просвещения, использование возможностей средств массовой информации, а также совершенствование юридического образования. На основе нормативно-правовых актов и статистических данных обобщены основные пути и механизмы поэтапного преодоления правового нигилизма.

Ключевые слова: правовой нигилизм, правовая культура, правосознание, молодёжь, правовое воспитание, правовая грамотность, демократическое правовое государство, гражданское общество.

Abstract. This article presents a scientific and theoretical analysis of the priority directions for preventing legal nihilism among young people in the Republic of Uzbekistan. The enhancement of legal culture is substantiated as an essential prerequisite for building a democratic law-governed state and a strong civil society. The issue is examined through eight priority directions, including legal upbringing within the family, the role of the mahalla institution, the promotion of legal literacy in educational institutions, the development of legal culture among public officials, the inclusion of all segments of the population, the introduction of innovative methods of legal awareness-raising, the effective use of mass media, and the improvement of legal education. Drawing upon normative legal acts and statistical data, the study summarizes the principal approaches and mechanisms for the gradual elimination of legal nihilism.

Keywords: legal nihilism, legal culture, legal consciousness, youth, legal upbringing, legal literacy, democratic law-governed state, civil society.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasida yoshlar orasida huquqiy nigilizm muammosi ijtimoiy-huquqiy taraqqiyotning dolzarb masalalaridan biriga aylanib bormoqda. Demokratiya va ijtimoiy adolat tamoyillari Konstitutsiyada mustahkamlangan bo‘lib, ushbu tamoyillarning amaliyotga tatbiq etilishi ko‘p jihatdan fuqarolarning, xususan, yoshlarning huquqiy ongi darajasiga bog‘liq. Shu bois yoshlar orasida huquqiy madaniyatni yuksaltirish hamda konstitutsiyaviy huquq va erkinliklarni kafolatli ta’minlash shaxs, jamiyat va davlat o‘rtasidagi munosabatlarning sifatli rivojlanishi uchun zaruriy shart sifatida maydonga chiqmoqda.

MAVZUNING O‘RGANILGANLIGI VA METODOLOGIYASI

Huquqiy nigilizm va huquqiy madaniyat muammolari N.I. Matuzov, V.A. Tumanov, A. Saidov, U. Tadjixanov, X. Odilqoriyev, N. Xasanov, A. Xolov va B. Sharapovlarning tadqiqotlarida o‘rganilgan. Biroq yoshlar huquqiy ongini shakllantirishning ustuvor yo‘nalishlari yaxlit tizim sifatida yetarli darajada tahlil etilmagan.

Tadqiqotda ilmiy bilishning umumiy va xususiy usullaridan foydalanildi. Xususan, dialektik metod huquqiy nigilizmni shaxs, jamiyat va davlat munosabatlari tizimida o‘rganishda, formal-yuridik metod normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilishda, tizimli-strukturaviy yondashuv esa sakkizta ustuvor yo‘nalishni yaxlit

tasniflashda metodologik asos bo‘lib xizmat qildi. Shuningdek, statistik tahlil va mantiqiy umumlashtirish usullari yordamida ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Jamiyatning huquqiy madaniyati shaxs erkinligi va xavfsizligi, inson huquqlarini ta’minlash, uning huquqiy himoya qilinishi hamda ijtimoiy faolligini kafolatlash uchun zamin bo‘lib xizmat qiladi. Aytib o‘tish joizki, aniq vazifalar va maqsadlarni belgilab olmasdan turib, jamiyatning huquqiy rivojlanishini tasavvur etib bo‘lmaydi. Huquqiy davlatni shakllantirish vazifasini yuksak huquqiy madaniyatsiz amalga oshirish esa nihoyatda qiyin [1].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-yanvardagi “Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi Farmonida aholiga mamlakatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar, qabul qilinayotgan qonun hujjatlari va davlat dasturlarining mazmun-mohiyatini izchil yetkazish tizimini shakllantirish, fuqarolar ongida “Jamiyatda qonunlarga hurmat ruhini qaror toptirish - demokratik huquqiy davlat qurishning garovidir!” degan hayotiy g‘oyani mustahkamlash, ta’lim-tarbiyaning tizimli va uzviy ravishda olib borilishiga alohida e’tibor qaratish, maktabgacha ta’lim tizimidan boshlab aholining barcha qatlamlariga huquqiy ong va huquqiy madaniyatni chuqur singdirish, shaxsiy manfaatlar hamda jamiyat manfaatlari o‘rtasidagi muvozanatni saqlash g‘oyalarini keng targ‘ib qilish kabi vazifalar huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirishning asosiy yo‘nalishlari etib belgilangan [2].

O‘zbekistonda yoshlar orasida huquqiy nigilizmning oldini olishning ustuvor yo‘nalishlari quyidagilardan iborat:

Birinchidan, oilada huquqiy tarbiyani shakllantirish va huquqiy madaniyatni yuksaltirish. Oila bu borada birlamchi va eng muhim ijtimoiy institut sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Oilada sog‘lom ma’naviy-axloqiy muhitni vujudga keltirish va uni milliy g‘oya ruhida mustahkamlash davlat ahamiyatiga molik masala hisoblanadi. Zero, ijtimoiy hayotda yuz beradigan o‘zgarishlar, undagi yutuq va kamchiliklar, salbiy oqibatlar, murakkabliklar va ziddiyatlar, avvalo, oilada o‘z aksini topadi. Sh. Mirziyoyev ta’biri bilan aytganda, “Biz uchun muqaddas bo‘lgan oila asoslarini yanada mustahkamlash, xonadonlarda tinchlik-xotirjamlik, ahillik va o‘zaro hurmat muhitini yaratish, ma’naviy-ma’rifiy ishlarni aniq mazmun bilan to‘ldirishdan iborat bo‘lmog‘i zarur” [3]. Agar oiladagi muhit sog‘lom bo‘lsa, yosh avlod qalbi va ruhiga milliy istiqlol g‘oyalarini hamda qonun ustuvorligini singdirish ham oson kechadi.

Huquqiy madaniyatga erishish dastlab oiladagi huquq va majburiyatlarni anglashdan boshlanadi. Ota-ona va farzand o‘zaro uzviy bog‘liq bo‘lgan burch va

mas’uliyatlarini to‘liq anglab yetishlari lozim. Buning uchun, avvalo, ota-ona mas’uldir. Qolaversa, farzandlarning xulqi ota-onalarning va barcha yoshi ulug‘larning bir qator xatti-harakatlari yig‘indisidan iboratdir. Oiladagi huquqiy tarbiya ishlarini takomillashtirish uchun jamiyat ota-onaga nazariy va amaliy yordam bermog‘i lozim. Bunday yordam unutilsa yoki kechiktirilsa, bola huquqiy va ma’naviy tarbiyaga oid zarur ko‘nikmalardan ortda qolishi mumkin [4].

Ikkinchidan, aholining huquqiy madaniyatini yuksaltirishda mahalla institutining rolini kuchaytirish. Mahallalarda yangi qabul qilinayotgan qonun hujjatlari yuzasidan keng ko‘lamli tushuntirish ishlarini olib borish, suhbat va ma’ruza mashg‘ulotlarini o‘tkazish yoshlarning huquqiy savodxonligini oshirishga katta yordam beradi. Bu tadbirlar yoshlar uchun zerikarli bo‘lib qolmasligi va ularga malakali axborot yetkazilishi maqsadida mahalla yig‘ilishlariga huquqshunos olimlar, huquqni muhofaza qiluvchi organlar, xususan, sud, prokuratura, soliq, ichki ishlar organlari, notariat va advokatura xodimlarini taklif etib turish muhim ahamiyatga ega.

Uchinchidan, ta’lim muassasalarida huquqiy savodxonlikni oshirish. Maktab va oliy ta’lim muassasalarida huquqiy bilimlarni tizimli o‘qitish, yoshlarda qonunga hurmat va huquqiy mas’uliyat hissini shakllantirish bu yo‘nalishning asosiy mazmunini tashkil etadi. Shu nuqtai nazardan, Sh. Mirziyoyevning quyidagi fikrlari diqqatga sazovor: “Biz jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish borasidagi ishlarimizni uzluksiz davom ettirishimiz zarur. Huquqiy tarbiyani maktabgacha ta’lim tizimidan boshlashimiz, bu boradagi ilk ko‘nikmalar ona allasi kabi farzandlarimiz qalbidan umrbod joy olishi darkor. Konstitutsiyamiz har bir fuqaroning ongi va qalbidan chuqur joy olgan, ularning huquq va erkinliklarini to‘liq kafolatlaydigan haqiqiy hayot qomusiga aylanmog‘i lozim” [5].

To‘rtinchidan, davlat organlari va tashkilotlar xodimlarining huquqiy madaniyatini yuksaltirish. Demokratik huquqiy davlat barpo etishning zarur sharti fuqarolar, mansabdor shaxslar, ijtimoiy guruhlar va butun jamiyatning huquqiy madaniyati yuqori darajada bo‘lishini har tomonlama ta’minlashdan iboratdir. Huquqiy madaniyat amaldagi qonun hujjatlarida doimo inson omilini hisobga olishni, qonunchilik jarayonini demokratlashtirishni, qonuniylikka qat’iy rioya etishni, shaxsni huquqiy himoya qilishni hamda fuqarolar huquq va erkinliklarini amalga oshirishning yuridik kafolatlari tizimini mustahkamlashni alohida taqozo etadi. Bu vazifalarni hal qilmay turib, demokratik huquqiy davlat to‘g‘risida gapirish mumkin emas [6].

Beshinchidan, aholining barcha qatlamlari huquqiy madaniyatini yuksaltirish.

XULOSA

Yuqorida bayon etilgan ustuvor yo‘nalishlardan kelib chiqib, huquqiy nigilizmni bartaraf etishning asosiy yo‘l va usullarini quyidagicha umumlashtirish mumkin:

- fuqarolarning umumiy va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, ularning huquqiy hamda axloqiy ongini shakllantirish;
- qonunchilikni takomillashtirish va uning samaradorligini oshirish;
- huquqbuzarliklarning, xususan, jinoiy holatlarning oldini olish uchun profilaktika choralarini kuchaytirish;
- qonuniylik va huquqiy tartibotni mustahkamlash, davlat intizomini yanada rivojlantirish;
- shaxs huquqlarini hurmat qilish va ularni to‘liq himoya qilishni ta’minlash, aholi orasida ommaviy-ma’rifiy ishlar va huquqiy tarbiyani izchil yuritish;
- yuridik kadrlarni yuqori malaka darajasida tayyorlash va ularning kasbiy ruhini shakllantirish;
- huquqiy islohotlarni tezkor va samarali amalga oshirish hamda boshqa zaruriy choralarni ko‘rish [9].

Natijada, nigilizmga qarshi kurashning barcha shakl va vositalari jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ma’naviy va axloqiy sohalaridagi muammolarni bosqichma-bosqich hal etish bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu bilan birga, ushbu jarayonda shaxsning faol pozitsiyasi va salbiy ta’sirlarga qarshi tura olishi ham muhim ahamiyatga ega.

Ushbu ustuvor yo‘nalishlarning uzluksiz va izchil amalga oshirilishi Yangi O‘zbekistonda huquqiy madaniyat va ijtimoiy faollikning yuksalishiga, yoshlar ongida huquqiy tushunchalarning mustahkam shakllanishiga, huquqiy targ‘ibotning zamonaviy usullar orqali keng ommalashishiga hamda fuqarolar va mansabdor shaxslarda qonunga nisbatan barqaror hurmat hissining qaror topishiga zamin yaratadi. Bu esa, o‘z navbatida, mamlakatimizda yoshlar orasidagi huquqiy nigilizmni bosqichma-bosqich bartaraf etish, huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishning mustahkam poydevorini barpo etish yo‘lida muhim amaliy qadam bo‘lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Xasanov N. Huquqiy madaniyatni shakllantirish // Jamiyat va boshqaruv. - 2007. №1. - B.68-69.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-yanvardagi “Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PF-5618-son Farmoni // https://lex.uz/docs/-4149765
3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari. - Toshkent: “Yoshlar nashriyot uyi”, 2019. - B.195.

4. Xolov A., Ergashev B. Yoshlarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish - buyuk kelajagimiz poydevoridir // Huquqshunoslik istiqbollari: ilmiy maqolalar to‘plami. - Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2015. - B.184-188.

5. Mirziyoyev Sh.M. Konstitutsiya va qonun ustuvorligi - huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyatining eng muhim mezonidir // “Xalq so‘zi” gazetasi. - 2019-yil 8-dekabr. - №254 (7484).

6. Tadjixanov U., Saidov A. Huquqiy madaniyat nazariyasi. I tom. - Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 1998. - B.137.

7. Sharapov B. Yoshlarning huquqiy ongi va madaniyatini oshirishda jamoatchilik nazoratini kuchaytirish // Huquq va burch. - 2023. - №12. - B.46-49.

8. Amirov Z. Huquqiy madaniyat yuksalishi va qonun ijodkorligi sifatining o‘zaro aloqadorligi // Fuqarolik jamiyati. - 2015. - №4(44). - B.17-20.

9. Turdiyev B. Huquqiy nigilizm fenomeni va uni bartaraf etish yo‘llari // Legal Sciences.uz: Current Issues in Legal Studies. - 2026. - T.2, №1. - B.5-8.

YOSHLAR HUQUQIY ONGINI SHAKLLANTIRISH – HUQUQIY NIGILIZMGA QARSHI KURASHNING USTUVOR OMILI Turdiyev Bexruz Sobirovich	6
TA'LIM JARAYONIDA AKADEMIK STRESS VA UNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich	**12**
ZAMONAVIY YOSHLARDA O'ZIGA BAHONI ADEKVATLASHTIRISH ORQALI STRESSGA BARQARORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI Ismoilova Nurjaxon Zuxuriddinovna., Ismoilova Moxinur Kamilovna	**17**
АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕНИЯ НАРРАТИВНО-ЭКСПОЗИЦИОННОЙ ТЕРАПИИ В ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ, ПЕРЕЖИВШИХ ТРАВМАТИЧЕСКИЙ ОПЫТ В УСЛОВИЯХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ Юлдашев Санжар Рузимуродович	**25**
OLIMPIYA TERMA JAMOASI SPORTCHILARINI MUSOBAQAOLDI PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIK VOSITALARDAN FOYDALANISHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI Nazarov Davron Baxtiyor o'g'li	**38**
IJTIMOIY TARMOQLARDA YOLG'ON AXBOROTLARGA MOYILLIKNING PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI VA NAMOYON BO'LISH MEXANIZMLARI Nurmatov A.N	**46**
O'SMIR SUZUVCHILARDAGI ICHKI NIZOLAR VA ULARNING SPORT FAOLIYATIGI TA'SIRI Mavlanov Donyor Ergash o'g'li	**54**
YOSHLARNI NIKOH YOSHI HAQIDAGI ADEKVAT TASAVVURLARI OTA-ONA OILASIDAGI MA'NAVIY MUHITNING BARQARORLIGIGA MOSLIGINI IJTIMOIY-PSIXOLOGIK MEZONLARI Abdullayeva Aropatxon Rustamovna	**61**

BOLALARDA KREATIV FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHDAGI KOGNITIV, HISSIY-MOTIVATSION VA PEDAGOGIK OMILLAR Yuldasheva Shoxista Tojialiyevna	**67**
DINIY KONTENTNING RAQAMLI AXBOROT MAKONIDA SHAXS ONGIGA IJTIMOIY-PSIXOLOGIK TA'SIRI VA AXBOROT XAVFSIZLIGI MUAMMOLARI Soliyev Otabek Davlatjon o'g'li	**73**
MUSTAQIL TA'LIM JARAYONIDA TALABALARGA O'QUV MATERIALLARINI MUSTAQIL O'QITISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	**85**
ONALIK FENOMENI: FANLARARO TALQIN VA OILAVIY-PEDAGOGIK MAZMUNI Yuldasheva Zulayxo Sadullayevna	**91**
PRAGMALINGUISTIC ASPECTS OF ENGLISH AND UZBEK PRINT AND ONLINE NEWS TEXTS Istamova Dilnoza Sadulloyevna	**100**
PSIXOLOGIK BARQARORLIK VA RUHIY SALOMATLIKNI SAQLASHDA QONUNLARNING O'RNI VA TA'SIRI Bahodirova Marhaboxon Toxirjon qizi	**106**

LIDERLIK – ILMIY TADQIQOTLARNING PREDMETI SIFATIDA

(Mavzu bosh harflarda, Times New Roman 14 shriftda, 12 ta so‘zdan oshmagan holda)

Abdullayev Abdulla Abdullayevich
Toshkent amaliy fanlar universiteti professori, psixologiya fanlari doktori

(Muallif F.I.Sh., ish joyi, lavozimi, ilmiy daraja va unvoni Times New Roman 14 shriftda to‘liq yozilishi kerak)

Annotatsiya: Maqolaga annotatsiya o‘zbek, rus va ingliz tillarida taqdim etilishi lozim. Annotatsiya maqolaning qisqacha mazmunini yoritib berishi, unda tadqiqotning dolzarbligi, maqsadi, metodologiyasi, asosiy natijalari hamda ilmiy-amaliy ahamiyati qisqacha aks ettirilishi talab etiladi. Annotatsiya hajmi 100-150 ta so‘zdan oshmagan, bir butun matn shaklida yozilishi, unda iqtiboslar, jadvallar, formulalar va adabiyotlarga havolalar keltirilmasligi kerak.

Kalit so‘zlar: kamida 10-15 ta so‘zdan iborat bo‘lishi tavsiya etiladi.

Аннотация: Аннотация к статье должна быть представлена на узбекском, русском и английском языках. Аннотация должна кратко отражать содержание статьи, включая актуальность исследования, цель, методологию, основные результаты и научно-практическую значимость исследования. Объём аннотации не должен превышать 100-150 слов. Текст аннотации оформляется в виде единого текста без использования цитат, таблиц, формул и ссылок на литературу.

Ключевые слова: рекомендуется указывать не менее 10-15 слов.

Abstract: The abstract of the article should be presented in Uzbek, Russian, and English languages. The abstract must briefly reflect the content of the article, including the relevance of the research, its purpose, methodology, main results, and scientific-practical significance. The abstract should not exceed 100-150 words and must be written as a single coherent text without quotations, tables, formulas, or references.

Keywords: it is recommended to provide at least 10-15 keywords.

KIRISH

Maqolaning kirish qismida tadqiqot mavzusining dolzarbligi, muammoning ilmiy va amaliy ahamiyati, mavzu bo‘yicha mavjud ilmiy qarashlar hamda tadqiqotning maqsadi va vazifalari yoritilishi lozim. Shuningdek, tadqiqot obyekti va predmeti, qo‘llanilgan metodlar hamda maqolaning ilmiy yangiligi qisqacha bayon etilishi tavsiya etiladi.

MAVZUNING O‘RGANILGANLIGI VA METODOLOGIYASI

Mazkur bo‘limda tadqiqot mavzusi bo‘yicha mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, mavjud nazariy yondashuvlar hamda ilmiy qarashlar tahlil qilinishi lozim. Tadqiqot davomida foydalanilgan adabiyotlar matn mazmuniga mos ravishda [1], [2], [3] ko‘rinishida havola tarzida berilishi tavsiya etiladi. Shuningdek, tadqiqot jarayonida qo‘llanilgan ilmiy metodlar, tahlil usullari, ma’lumotlar manbalari, tadqiqot obyekti va predmeti hamda metodologik yondashuvlar

yoritilishi zarur. Ushbu bo‘lim tadqiqotning ilmiy asoslanganligini va natijalarning ishonchliligini ko‘rsatib berishi kerak.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur bo‘limda tadqiqot jarayonida olingan natijalar ilmiy asosda tahlil qilinishi, ularning mazmun-mohiyati ochib berilishi hamda muammo yechimiga oid ilmiy xulosalar bayon etilishi lozim. Tahlil jarayonida statistik ma’lumotlar, jadvallar, diagrammalar va boshqa tahliliy materiallardan foydalanish tavsiya etiladi. Olingan natijalar mavzu bo‘yicha mavjud ilmiy qarashlar bilan qiyosiy tahlil qilinishi, tadqiqotning ilmiy yangiligi va amaliy аҳамияти asoslab berilishi zarur. Ushbu bo‘limda keltirilgan fikr va ma’lumotlarga tegishli adabiyotlar [1], [2], [3] ko‘rinishida havola tarzida berilishi tavsiya etiladi.

XULOSA

Mazkur bo‘limda tadqiqot natijalari umumlashtirilib, mavzu yuzasidan asosiy ilmiy xulosalar bayon etilishi lozim. Shuningdek, tadqiqot davomida aniqlangan muammolar, ularning yechimiga oid ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar keltirilishi tavsiya etiladi. Xulosa qismida tadqiqotning nazariy va amaliy ahamiyati, uning istiqboldagi ilmiy izlanishlar uchun ahamiyati ham qisqacha yoritilishi zarur. Mazkur bo‘lim aniq, qisqa va mantiqiy yakunlangan shaklda bayon etilishi talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Mazkur bo‘limda maqola tayyorlash jarayonida foydalanilgan ilmiy manbalar, normativ-huquqiy hujjatlar, monografiyalar, ilmiy maqolalar, dissertatsiyalar, konferensiya materiallari hamda internet manbalari tartib asosida keltirilishi lozim.

Adabiyotlar ro‘yxati 5 ta manbaadan kam bo‘lmagan manba ko‘rinishida taqdim etishi shart. Bibliografik tavsif APA 7th Edition yoki Harvard uslubida rasmiylashtiriladi.

NASHR ETIKASI VA AKADEMIK HALOLLIK

Jurnal faoliyatida xalqaro nashriyot etikasi tamoyillari, jumladan COPE (Committee on Publication Ethics) tavsiyalariga amal qilinadi. Mualliflar tadqiqot natijalarining haqqoniyligi, ma’lumotlarning ishonchliligi hamda mualliflik huquqlariga rioya etilishi uchun mas’uldirlar.

Plagiat, ma’lumotlarni soxtalashtirish, mualliflikni noto‘g‘ri ko‘rsatish, bir tadqiqotni takroran nashr etish va boshqa akademik qoidabuzarlik holatlari maqolani rad etish uchun asos hisoblanadi.

Sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanilgan hollarda ularning qo‘llanilishi maqolaning metodologik qismida ochiq ko‘rsatilishi lozim.

TAQRIZLASH VA NASHR ETISH TARTIBI

Jurnalga kelib tushgan barcha maqolalar dastlabki texnik ekspertizadan o‘tkaziladi hamda ilmiy talablarga mos kelgan maqolalar ikki tomonlama anonim taqrizlash (Double Blind Peer Review) jarayoniga yuboriladi. Taqrizchilar xulosasi asosida maqola qabul qilinishi, qayta ishlash uchun muallifga yuborilishi yoki rad etilishi mumkin.

NAMUNA

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2020). “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida PF–6079-son Farmon. https://lex.uz
2. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.). Sage Publications.

3. Abdullaev, A. A. (2024). Digital transformation in higher education. In Proceedings of the International Conference on Educational Innovation (pp. 145–152). Atlantis Press.
4. Hwang, G. J., Xie, H., Wah, B. W., & Gašević, D. (2020). Vision, challenges, roles and research issues of artificial intelligence in education. Computers and Education: Artificial Intelligence, 1, Article 100001. https://doi.org/10.1016/j.caeai.2020.100001
5. Ashurov, R. R. (2026). O‘quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari. Maktabgacha va maktab ta’limi, 4(2). https://maktabgacha-va-maktab-talimi-jurnal.uz/index.php/jurnal/article/view/4847
6. UNESCO. https://www.unesco.org

(Maqola matni to‘liq Times New Roman 14 shriftda 1,15 intervalda tayyorlanishi kerak)

Maqola qo‘lyozmasini quyidagi manzillarga yuborishingiz mumkin:
Telegram manzil: https://t.me/fanlararotadqiqotlar yoki @sarhad_5

Rasmiy telegram kanali: https://t.me/fanlararoilmiytadqiqotlar

Jurnal sayti: https://fanlararotadqiqotlar.uz/

☑ **Biz bilan ilmiy hamkorligingiz uchun minnatdorchilik bildiramiz.**
JURNAL TAHRIRIYATI
https://t.me/fanlararotadqiqotlar

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI
AXBOROTLASHTIRISH VA TELEKOMMUNIKASIYALAR SOHASIDA NAZORAT INSPEKSIYASI

ГУВОҲНОМА

№1564147 Фаол

"FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR" MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

Оммавий ахборот воситаси давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

ЛИЦЕНЗИЯ РЕЕСТРИ БЎЙИЧА ТАРТИБ РАҚАМИ
C-5669890

СТИР (СОЛИҚ ТЎЛОВЧИНИНГ ИДЕНТИФИКАЦИОН РАҚАМИ)
312386344

АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ
05.05.2026дан - - чексиз

ЖОЙЛАШГАН МАНЗИЛИ (ПОЧТА МАНЗИЛИ)
Тошкент шаҳри, Сирғали тумани, Янги Бунёдобод МФЙ, Сергели 6а мавзеси, 8-уй, 148-хонадон

ВАКОЛАТЛИ ОРГАН
Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат инспекцияси

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Гувоҳнома **№1564147**

Faoliyat turi

Оммавий ахборот воситаси сифатида фаолиятни амалга ошириш

Qo'shimcha ma'lumotlar

ҚЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАР

Оммавий ахборот воситасининг номи	Fanlararo ilmiy tadqiqotlar
Оммавий ахборот воситасининг тили	o'zbek, rus va ingliz tili
Оммавий ахборот воситасининг тури	Журнал

ТАРҚАТИЛИШ ҲУДУДИ ВА ШАКЛИ

Тарқатилиш ҳудуди ва шакли	Республика миқёсида
Viloyat	
Тарқатилиш шакли	Онлайн

License SYSTEM

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Materiallar ko‘chirib bosilganda **“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar”** jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart.

***

Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.
Ilmiy maqolalar tahririyat tomonidan ko‘rib chiqiladi. Tahririyat a’zolarining jurnal ruknlariga mos kelmagan, ko‘rsatilgan talablarga mos bo‘lmagan maqolalarni nashr qilmaslik huquqi bor.

***

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” jurnali 05.05.2026-yildan O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-may sanasida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilib, 1564147-sonli rasmiy litsenziya asosida faoliyat yuritadi.

***

Yuborilgan maqolalarning barchasi “Antiplagiat” tizimida tekshiriladi.
Jurnalda nashr etilgan materiallar va ma’lumotlarning to‘g‘riligiga mualliflar mas’ul.

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” ilmiy-amaliy metodologik jurnali barcha ta’lim muassasalari va ilmiy izlanuvchilarni hamkorlikka chorlaydi.

Muassis: “Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” MCHJ
Tahririyat manzili: Toshkent shahar Sergili tumani Yangi Bunyodobod MFY 8-uy
https://fanlararotadqiqotlar.uz/